

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

759. An Constitutio Gregorii sit ita in observantia, ut contra eam obtendi nequeat, quod non fuerit publicata, & acceptata in partibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 756. An, & qualiter beneficium simoniace receptum sit restituendum, aut dimittendum?

Respondeo primò: Si in simoniaca receptione beneficii (& in genere in receptione rei spiritualis) commissa non est quoque iniustitia, jure divino aut naturali non est restituendum beneficium, vel res alia spiritualis permanens: eadem ratione, quâ dictum de pretio; quia ad validam translationem rerum spiritualium in alium jure naturali, ac divino requiritur solum in dante potestas, & voluntas, seu intentio transferendi, & in accipiente capacitas acquirendi; quod autem fuit datum pro pretio, vel sine illo, non obstat validitati actûs. Pirh. loc. cit. n. 185. Laym. loc. cit. n. 85. Sed neque in hoc casu, dum iniustitia commissa non est (uti eam non committi in resignatione beneficii, dictum est *quasi, preced.*) jure Ecclesiastico ante Judicis sententiam restitui debere rem spirituales receptam, adeoque dimitti non debere beneficium per simoniacam resignationem obtentum, docere videntur iidem *ll. cit.*

2. Si verò commissa simul iniustitia, puta per collationem, præsentationem, electionem, &c. simoniacam, restituendum, seu dimittendum beneficium, etiam ante sententiam Judicis, etsi res alia spirituales in hoc casu adhuc non sint restituenda ante dictam sententiam, tradit Pirh. loc. cit. Verùm de hoc satis fuscè supra, ubi de privatione beneficiorum ob simoniam.

Questio 757. Quis sit Index competens in crimine simoniae?

Respondeo: Judex secularis non potest de hoc crimine cognoscere, sed solus Ecclesiasticus, etiam si reus sit Laicus. Pirh. ad rit. de simon. n. 142. citans Gl. communiter receptam in c. cum sit. de foro compet. v. malefactores. Clarus l. 5. Sent. receptar. §. simonia. n. 7. Simonia enim versatur circa objectum, & res spirituales, & Laicus causas spirituales tractare nequit, juxta c. 2. de judiciis. Porro qualiter probeatur simonia commissa in beneficalibus, fuscè satis dictum, ubi de privatione ob simoniam.

PARAGRAPHVS XII.

De publicanda Resignatione.

Questio 758. Qualiter, seu unde introducta publicatio resignationum?

Respondeo: Introducta est ea primitus vi Regularum Cancellariae super hac publicatione necessariò faciendâ, edicte à tempore Sixti IV. (ante ejus enim tempora nulla desuper existit Cancellariae Regula. Paris. de resign. l. 11. in præfat. n. 2. ex Sarnens.) ac deinceps renovatarum, adjectis, vel demptis, aut immutatis hinc inde aliquibus per subsequentes Pontifices, utque ad Pium V. inclusivè. Paris. loc. cit. n. 1. cujus Regula, prout edita ab Innoc. VIII. & Paulo V. tenorem vide apud Chok. ad reg. 36. Cancell. & Azor p. 2. l. 7. c. 24. q. 1. & Paris. cit. n. 2. Dein Pius V. non contentus hæc Regulis, hac super re editis tam à

Prædecessoribus suis, quàm à seipso, edidit desuper Constitutionem, quæ incipit: *Sanctissimus*, & est in Bullario 182. hujus Pontificis, cujus tenorem vide quoque apud Azor. & Paris. *ll. cit.* quæ Constitutione sua derogavit in totum, vel magna ex parte aliis Regulis suorum Prædecessorum, super publicatione hac emanatis. Paris. loc. cit. n. 4. Denique hac super re emanavit Constitutio Gregor. XIII. de Data 1583. nonis Jan. quæ incipit: *Humano vix*: & inter Constitutiones hujus Pontificis est 87. cujus tenorem vide apud Paris. loc. cit. n. 5. ubi etiam, quòd ea confecta maximâ cum deliberatione, & ex ordinatione ejusdem Gregorii examinata in plena Rota, per quam Constitutionem derogatam non solum regulis Cancellariae de publicatione, sed etiam ipsi Constitutioni Pii V. super eadem publicatione editæ, Paris. loc. cit. n. 6. Azor. cit. q. 1. facta etiam in ea expressa mentio tam Regulæ Cancellariae, quàm Constitutionis Piana. loc. cit. nu. 9. Quin & in totum abrogata eadem Pii Constitutio. Paris. n. 17. (faciens n. 14. hanc inter derogare, & abrogare differentiam, quòd abrogare legem, sit in totum eam abolere; derogare verò, partem ejus tollere) Ventrigl. To. 2. annot. 4. §. 2. n. 87. cum Marefchot. *variar. resol. l. 1. c. 51. per tot.* id latè probante. Ita ut propterea à tempore Gregorii XIII. Regula de publicandis inserta amplius non inveniatur Regulis Cancellariae. Chok. ad dictam Reg. nu. 12. Quantum verò intersit, seu quantum discrimen sit, & in quo inter hanc Gregorii, & Pii Constitutiones, uti & eam Cancellariae Regulam, vide apud eundem Chok. loc. cit. à n. 14. Porro dicta Constitutio Gregorii hodieum observatur à Curia Romana, estque in viridi observantia. Paris. loc. cit. n. 24. Chok. n. 13. Garc. p. II. c. 3. n. 273.

Questio 759. An ergo dicta Constitutio Gregorii ita sit in observantia, ut contra eam obtendi nequeat, quòd non fuerit publicata, & acceptata in partibus?

Respondeo affirmativè. Chok. cit. n. 13. Paris. l. 1. c. 9. n. 6. dicens, hanc esse vetiorem, & communiter ab omnibus receptam sententiam, etiam de stylo, secundum quam resolutum à Rota. 2. Maij, 1584. in Ippogeriens. Canoniar. esse locum huic Bullæ, & ubique, ac omnes afficere, ubique eam esse usu receptam; etsi Garc. loc. cit. n. 289. dicat in Hispania, vel saltem in Episcopatu Abulensi, in quo nunquam fuit promulgata, non videri usu receptam, quoad resignantes & permutantes coram Ordinariis. Quod ipsum tamen Castrop. & ipse Hispanus de benef. tr. 13. d. 6. p. 2. §. 6. n. 6. dicit, sibi durum videri, nec facile se id credere. In aliis verò Provinciis adeo receptam esse, testatur Chok. loc. cit. ut non servatâ illius formâ, resignationes & permutationes sive coram Papa, sive coram Ordinario factæ nullius sint roboris, beneficiæque uti reservata possint à Papa impetrari; quamvis & Pirh. ad rit. de renunci. n. 109. idem dicat de partibus nostris, hoc est, Germania, quod Garcia dicit de Episcopatu suo Abulensi.

2. Ratio responsionis est, quòd, ut lex liget extra Curiam, sufficiat esse Romæ publicatam. Paris. cit. q. 9. n. 8. & 10. citans Nav. *conf. l. n. 19. de constit.* testantem hanc esse communiozem. *Natam conf. 295. n. 5. Bursart. conf. 200. n. 104. vol. 2. &c.* Idque ad minimum attento stylo & consuetudine Curie

Curia, de quo pariter testetur Nav. Paris. cit. n. 8. Sic constitutiones omnes alia perpetua ex hoc, quod publicentur Romæ, ligant per totum orbem, & sunt in usu. Paris. n. 9. citans Paul. de Eleaz. in *proem. Clementinar.* Sarn. in *proem. regular. Cancell.* q. 3. n. 13. &c. Sic regula Cancell. qua non publicantur nisi in Curia, ligant omnes. Paris. n. 11. citans Pavin. in *prælud. Extravag. Felin. in c. 2. de rescrip. Barbat. conf. 57. col. 2. l. 1.* & alios plures. Et certe nec Bulla cœnæ, nec alia plurimæ Constitutiones nonnisi Romæ promulgata obligarent: quia nec ipse liber *Decretalium*, & *Clementinarum*, quod dicere absurdum foret, Paris. nu. 16. & 17. Huc facit, quod citatus à Paris. nu. 13, D. Tho. 2. 2. q. 90. a. 4. tradit: nimirum subditos absentes à legis promulgatione obligari ad illam eâ ratione, quod illa devenit, vel devenire potest in eorum notitiam, nullâ factâ mentione de publicatione factâ in provincia, vel ejus capite. Jam verò dictâ constitutio Gregorii paulò post publicationem impressa & posita in volumine Bullarum seu Bullario, ex hoc dicitur Extravagans satis nota, Paris. n. 15. Et hinc sententiam latam contra hanc Extravagantem esse nullam, tanquam latam contra legem scriptam, dicit Pavin. *proem. Extravag.* apud Paris. nu. 19. Adde, quod dictâ constitutio continet decretum irritans, quod etiam ignorantes ligare, communiter receptum est, juxta Butrio. Imol. Abb. Felin. Decium &c. in c. 2. de *constit.* Paris. n. 14. Nec obstat *Athen. ut novâ constituitur*, quia loquitur de constitutione Casarea, quæ in hoc sensu differt à constitutione Pontificia, juxta Sarn. in *proem. reg. Cancell. q. 2. n. 13.* & alios apud Paris. n. 22. Imperatore, ut Imol. in *proem. Clementinar.* habente pedes plumbeos, Papa habente pedes plumbeos, & existente immobili. Paris. loc. cit. vel etiam dici potest cum Sarn. procedere dictam Authenticam de nova constitutione, quâ non potuit illico per famam innovisse, vel, ut Paris. n. 23. locum illam non habere in præsentem casu ob decretum irritans inclusum in dictâ constitutione Gregorii ligans etiam ignorantem, Vel denique cum Nav. *conf. 1. n. 20. de constit.* apud Paris. n. 24. procedere dictam *Athen.* quantum est attentio jure scripto, non autem attentio consuetudine & stylo Curia, vi cujus obligat hæc constitutio, etiam ubi non est publicata. Neque etiam dici potest, quod ejus publicatio non sit usu recepta, ac proinde de ea judicari, quod de aliis legibus usu non receptis, quæ non ligant; cum plurimæ, & infinitæ passim causæ terminatæ fuerint, & terminentur per dictam constitutionem, plurimæque exinde resignationes annullatæ, impetrationesque factæ, & novæ provisiones expeditæ. Paris. n. 25, & 26.

Questio 760. Quisnam finis hujus Regule, vel potius Constitutionis Gregoriana de publicandis: seu ob quam causam introducta hæc resignationum publicatio?

1. Respondeo primò in genere: statuta hæc publicatio ad obviandum fraudibus & malis, quæ oriuntur ex clandestinis resignationibus, prout expressè dicitur dictis constitutionibus Pii V. & Gregorii XIII. Paris. l. 11. q. 1. nu. 1. Rebuffi, in *pr. ad hanc reg. Chock, ibid. n. 3.*

2. Respondeo secundò in specie; has fraudes & mala evitanda per dictam publicationem ad quatuor reduci capita à Castrop. *tr. 13. de benef. d. P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.*

6. p. 2. §. 6. nu. 2. nempe ne simulatæ ac fictæ fiant resignationes, ne resignantes ad resignata beneficia redeant, ne Ordinarii collatores priventur jure conferendi, ne Parochiani ignorent Pastores suos, à quibus Sacramenta recipiant, & quibus decimas solvant.

3. Quæ eadem ferè paulò explicatiùs quinque capitibus comprehendit Paris. cit. q. 1. à nu. 5. Ac primò quidem, ut Paris. cit. n. 5. ut tollantur simulatæ resignationes, & ne resignantes post admittam resignationem in beneficiis sic resignatis remaneant, seu se irruant, percipiendo fructus, aliâque faciendo, ut veri eorum Rectores, in grave periculum animarum, tam propriarum, utpote qui per resignationem amiserunt jus omne habitum in resignato beneficio, adeoque obligati ad restituendos fructus postmodum perceptos; quàm Resignatarium, utpote qui juxta Hieron. Paul. in *praxi Cancell.* apud Paris. n. 9. graviter peccant, permittendo resignantem uti beneficio, ut rectorem illius. Secundò, ut Paris. à n. 10. ne Resignantes manentes in beneficiis, & dignitatibus, quibus annexa administratio spiritualium, puta collatio Sacramentorum, beneficiorum, indulgentiarum, dispensationum &c. ea exerceant in magnum fidelium præjudicium; dum intrusus sine titulo ea administrare nequit, & error communis in hoc casu deficientis tituli non juvet recipientes, juxta Sarn. ad *hanc. reg. q. 3. Abb. in c. si verò. de sent. excom. in fine.* Card. Paris. *conf. 136. col. 2. vol. 4.* & alii apud Paris. à n. 14. pluribus id exemplificantem in excommunicato. Consideravitque hanc ipsam rationem expressè Pius V. in sua constit. Tertio, ut Paris. à nu. 22. ne Parochiani, aliique cum talibus resignantibus, permittantibus in possessione beneficiorum resignatorum, tanquam cum veris eorum Rectoribus contrahant, & ex hoc decipiantur, & ne iis solvant decimas, aliâque debita, & postmodum cogantur ea denuoolvere veris Prælatibus, & repetere ab intrusis, quibus ea solverunt. Quam quoque rationem expressit Pius V. Quarto, ut Paris. à n. 24. ne Ordinarii deludantur, dum nempe decedentibus talibus resignantibus remanentibus in possessione beneficiorum resignatorum, hi Ordinarii collatores, existimantes ea beneficia vacare per obitum possessorum, ea conferant, atque ita detecta eorundem resignatione jam pridem facta eluderentur tam ipsi, quàm ab iis provisus, præbeaturque inter hos provisus, & resignatarios longa litigandi materia. Vel etiam dum mortuo in hoc casu resignatario, verè vacaret beneficium, & tamen conferri nequiret, collatore existimante beneficium adhuc esse plenum, seu possessorem esse verum illius Dominum & titularem, ex quo daretur longa vacatio Ecclesiarum, magno opere prohibita à canonibus, *c. ne pro defectu. de elect.* Quin & deluderentur expectantes perperam, existimantes moriente resignatario beneficium illud non vacare: vel econtra moriente resignante, darentur illius, illud vacare. Quintò, ut Paris. à n. 31. ne invehatur successio quasi hæreditaria in beneficia, dum nimirum resignans occultè remanens in beneficio resignato, vult vivens potiri beneficio, cum interim per resignationem voluerit sibi providere de successore. Cujus quoque rationis, uti & præcedentis expressè meminit Pius V. in sua constit.